

אלי שור

מילות מבוא

יצא לי פעם במסעותיי בחלל לפגוש בתחנה קוסמית מבודדת יצור מוזר, מיוחד במינו, אשר סיפורו על קורות חייו מובא להלן. אחדים יקבלו אותו כפרי דמיוני עם מוטיבים מקראיים ומתמטיים, אחרים – כמסווה להתרחשויות אמת. קוראים יקרים, תרגישו חופשיים בבחירת מבט ראייתכם, כל אחד לטעמו. העיקר שהקריאה לא תהיה לשווא ותועיל לקורא בכיוון בעל ערך עבורו.

היודי של היאל

נולדתי כעשור אחרי אמצע המאה ה-20 באחת הערים היפיפיות של ביהם. הוריי היו אנשים פשוטים, עמלנים הוגנים נטולי כשרונות מיוחדים באף תחום של יצירה או ידע אנושי. הייתי בנם היחיד ונולדתי עם כשרונות בלתי רגילים, יוצאי דופן, בכל התחומים. התחלתי לדבר בצורה שלמה לקראת יום הולדתי הראשון. בגיל שנתיים ידעתי לקרוא ולכתוב. כל טקסט הנקרא פעם אחת נשאר בזכרוני לתמיד. תשבצים, חידות, בעיות מתמטיות בכל רמה פתרתי בניסיון ראשון. הוריי השתייכו לזרם הנצרות אשר מחייב את חסידיו בקריאה יום-יומית של קטעים מתוך המקרא. בעוד שנה ידעתי את כולו בעל-פה. למדתי עברית תנכית כדי לקרוא את דבר ה' בשפת הבריאה. הכרתי יסודות וסודות של הקבלה כדי לחדור למשמעותם הפנימית של טקסטים מקראיים. וכל זה עוד בנעוריי. אז לא הייתי אדם מתבודד והנאות ותענוגות של הנערים לא היו לי זרים. חברותיי וחבריי הרבים נמשכו אליי בכוח האינטלקטואלי הבלתי רגיל שהיה בי.

לכל אחד מחבריי היה אליל אשר לו חברי סגד, אותו חיקה ובסתר ליבו קיווה לעלות עליו. עבור אחד זה היה המדינאי המשובח, עבר שני – הסופר המפורסם, עבור שלישי – השחקן המבריק. ידעתי שאוכל לעלות על כל אחד מאלילים אלה. ואז החלטתי שעלי לחקות את אותו אחד ויחיד שלא ניתן לעלות עליו לאף אדם – את אלוהים! אבל מי הוא אלוהים? תפיסתו האנתרופומורפית בדמות אדם מבוגר בעל זקן לבן ארוך, המתיישב על כס מלכותו בשמים – תפיסה זו חלפה ונעלמה מן העולם כבר מזמן. כעת כולם מבינים שאלוהים הוא לא אדם-על ואף לא אישיות. אם כך, מה הוא? אחדים חושבים שהוא כוח עליון השולט בכל התבל, אחרים – שהוא חוק אוניברסלי המושל בה. הבנות אלה לא סיפקו אותי. לאחר הרהורים ממושכים החלטתי שאלוהים הוא מוח כלל-עולמי אשר מחשבותיו בלתי פוסקות ממלאות את כל התבל ומבטיחות את קיומה.

טרם אלוהים ברא עולם חומרי, בתבל לא היה שום דבר למעט מחשבותיו והוא יכל לברוא חומרים רק מהן. אבל איך? איך, למשל,

ניתן להפוך את הרעיון המופשט של אדמה לאדמה חומרית עם כל מרכיביה? הרמז לפתרון של תעלומה זו הגיע אלי מטבע חי המכיל צמחים, בעלי חיים ובני אדם. בעולם זה כל יצור חדש נולד כתוצאת התאחדותם של שני יצורים משני מינים שונים -- זכר ונקבה. אולי למחשבות אלוהיות גם יש מין? תחילה הנחה זו נראתה לי מוזרה ואף גורמת לחילול השם. אבל כאן נזכרתי בעיסוקי במתמטיקה בגיל צעיר. תחום זה אשר מפחיד ודוחה רבים, עבורי היה נגיש ופתוח. במיוחד התעניינתי בהיסטוריה של המתמטיקה בה באופן פרדוקסלי לזמן אין תפקיד מכריע: הנושא שעלה בשחר ההיסטוריה עשוי להישאר רענן ופורה לאורך כל דרכה. נזכרתי באמירותיהם של שני המתמטיקאים הגדולים מתקופות שונות לגבי בסיס הבסיסים של המתמטיקה – המספר.

אחד מהם – המתמטיקאי היווני פיתגורס – חי במאה השישית לפני הספירה, השני – המתמטיקאי הגרמני קרונקר – במאה התשע-עשרה אחרי הספירה. פיתגורס אמר: "הכול – מספר", קרונקר אמר: "אלוהים יצר מספרים שלמים, השאר הוא פרי עבודתו של אדם".

תצפיותי בטבע וזכרונותי המתמטיים עשו את שלהם והביאו אותי לניחוש נחוש כי למחשבות אלוהיות אכן יש שני מינים – זכר ונקבה. כל מחשבה על עצם חומרי אשר זורמת בחופשיות, ללא עיצוב נוקשה, היא ממין נקבה. לעומת זאת, למחשבה על מספר מסוים, שהיא חד-משמעית ושופעת ביטחון, יש מין זכר. התאחדות שתי מחשבות כאלה עד להמסה של אחת בשנייה עשויה לגרום להתגשמות בצורה חומרית אחת.

כדי לבדוק השערה זו, התחלתי בניסויים ומיד נתקלתי בשני מחסומים. המחסום הראשון הופיע כאשר חיפשתי בין מספרים טבעיים בני זוג למחשבות על עצמים חומריים. התברר שלא כל מספר טבעי מתאים בתורבן זוג למחשבה על עצם חומרי מסוים. מחסום זה הורדתי די מהר על ידי מיון מספרים טבעיים בהתאם לסוגי החומרים. המחסום השני היה כרוך בחוסר התנאי ההכרחי לביצוע התאחדותן של שתי מחשבות במידה הנדרשת. תנאי זה הוא אור הבריאה אשר הופיע בתחילת הבריאה על פי צוו של אלוהים. אור זה היווה סביבה מיוחדת למעשי הבריאה וסיפק אנרגיה עצומה לביצועם. בהשוואה עם אנרגיה זו כל האנרגיות המוכרות לנו כעת על פני כדור הארץ, כולל אנרגיה גרעינית, הן משחק ילדים.

פיתוח ובניית המכשיר המייצר את אור הבריאה דרש ממני מאמצים על-אנושיים וזמן ממושך מאוד, אבל בסופו של דבר התגברתי גם על מחסום זה.

והינה אני עומד כאשר אור הבריאה דלוק ובמחשבתי כפתור חולצתי העליון שאבד לא מזמן. אני מתחיל לספור מ-1 ועד המספר המתאים לחומר הכפתור. קולי רועד ויד הימין מושטת לפניי. ברגע שראיתי בכף היד כפתור הזה לאבוד כשתי טיפות מיים, תחושת האושר העצומה, כמעט בלתי נסבלת, שלא הכרתי קודם, הציפה את כולי. בפעם ראשונה הרגשתי את עצמי דומה לאלוהים ביכולת ליצור "יש מאין". כפתור זה אני מחזיק לידי עד היום כתזכורת על אותו רגע. את תוצאות הניסויים הבאים החזרתי מיד לאי-קיום על ידי ספירה בכיוון נגדי באמצעות מספרים שלמים שליליים. אינני יודע אם זאת הייתה הדרך בה אלוהים הסיר את התוצאות של נסיונותיו שלא מצאו חן בעיניו, כמו, למשל, הניסיון ליצור גבר ואישה בגוף אחד, אבל אצלי השיטה של ספירה הפוכה עובדת מצוין ותמיד משיגה את מטרתה. באמצעותה החזרתי אינספור מטילי זהב וערימות של אבנים יקרות כי מי שמתכוון לשלוט בעולמות אינו שואף לעושר חומרני.

מיצירת עצמים דוממים עברתי ליצירת בעלי חיים. אותה השיטה של חשיבה עם ספירה באור הבריאה עובדת גם כאן אומנם במספרים יותר גדולים. אינני עצלן ומוכן לספור בלי הפסקה במשך זמן רב. עם יצירת חי התחלתי לחוש את עצמי כל כך קרוב לאלוהים שהחלטתי להידמות לו בהופעתי, או, יותר מדויק, בהיעדרות של הופעה חיצונית. העלמתי את גופי, השארתי רק מוח וקול, כלומר, אותם האפיונים הבלעדיים אשר, בהבנתי של אלוהים, יש לו, ונעשיתי בלתי נראה לעין כמוהו. אז שיניתי את שמי שנתנו לי הוריי לשם הנוכחי שלי 'היאל'. שם זה נוצר משם תנכי 'חיאל', בהחלפת אות 'ח' - 'חיים', לאות 'ה' - 'השם'. האם יש צורך בפירוש המשמעות של החלפה זו? אם כן, אגיד בקצרה שהשם החדש נועד להצהיר את מטרתי להפוך מבן אדם להעתק אלוהים, להיות כמוהו.

כאן המקום להסביר מדוע בחרתי במטרה זו, מדוע הקרבתי לה את חיי של בן אדם?
לא רק מטעמי אגו אליהם התייחסתי בתחילת סיפורי. יסוד היסודות של דת הנוצרות בה התחנכתי הוא בכך שאלוהים לפי רצונו הופיע בזמן היסטורי מסוים על פני האדמות כאדם, חי חיי אדם ומת כאדם בייסורים. לאור כך עלה לפניי עוד בגילי הצעיר אתגר האתגרים: להפוך אדם לאלוהים במידה האפשרית המירבית. החלטתי שהיכולות היוצאות דופן שלי הוענקו לי מלמעלה כדי שאנסה להתמודד עם משימה זו מדאז אני עוסק בהפיכה של עצמי לאלוהים. ניסוי עצום חסר תקדים בעולם מעולם, כאשר המניע שלו הוא תערובת של אגו עם סקרנות החוקר.

כעת ניסוי זה נכנס לשלב האחרון. אני כבר לא בן אדם, אבל עוד לא אלוהים. הבא בדרך אליו הוא יצירת אדם חי. אלוהים יצר אדם באופן מיוחד, לא מן המחשבות אלא מן החומר שכבר נוצר קודם – מן האדמה, ולכן קרא לו אדם. מן האדמה פסל אלוהים את גופו של אדם,

זזה היה השלב הראשון ביצירתו. בסופו של שלב זה עמד לפני אלוהים פסל, גולם, ללא רוח חיים. ואז, בשלב השני, הפיח אלוהים לאפו של אדם את הרוח האלוהית שסיפקה לו כוח חיים מיוחד והפך אדם ליצור חי, בעל אותו מרכיב רוחני פנימי שבא ישירות מאלוהים ושאו קוראים לו נפש או נשמה. היא נמצאת בתוך גופו של אדם, בלתי נראית לעין ואלמותית. הנפש של אדם, היא ורק היא, מעלה אותו על כל יצור חי אחר והופכת אותו לכתר הבריאה.

המקרא מסכם את כל התהליך של יצירת אדם הראשון כך:

"וַיִּצֶר יְהוָה אֱלֹהִים אֶת-הָאָדָם, עֹפֶר מִן-הָאֲדָמָה, וַיִּפַּח בְּאָפָיו, נְשָמַת חַיִּים; וַיְהִי הָאָדָם, לְנֶפֶשׁ חַיָּה."
(בראשית, ב:ז)

אני, ליצירת אדם, אצטרך לפעול בדרך אחרת. ראשית, אסתדר ללא פיסול מן האדמה. אצור לא פסל של אדם אלא חיית אדם בדרך שאני יוצר בעלי חיים. יצור זה יהיה דומה לאדם בהופעתו, הוא ינוע, ינשום, אבל לא תהיה בו נפש אדם, כפי שהיא איננה לבעלי חיים, וכתוצאה מכך לא יהיו ליצור זה תודעת אנוש ויכולת דיבור.

האם אוכל במתודה שלי ליצור לאדם את נפשו? לחשוב עליה אוכל כי חשתי אותה בי כשהייתי בן אדם. ובתור בן זוג למחשבה זו אבחר במספר 0 אשר בו בינתיים לא השתמשתי אף פעם. הרי מספר זה גם הוא מספר שלם ולכן גם הוא נוצר על ידי אלוהים. יש למספר אפס תכונות מיוחדות המקבילות לתכונותיה של נפש אדם.

הנפש של אדם נמצאת בגופו אבל לא תופסת בו אף מקום, והמספר 0 הוא מקום ריק המוקף בעקום סגלגל, והשם 'אפס' פירושו 'שום דבר, כלום'. יחד עם זאת, כמו שלנפש בחיי אדם יש תפקיד עליון, כך למספר 0 בעולם המספרים יש כוח גדול. כאשר 0 מצטרף למספר מימין או מתייצב בתוכו מספר זה מוגדל בערכו. להפך, אפס יכול לבלוע כל מספר, להפוך אותו ל-0, על ידי הכפלתו בעצמו. אבל אם אפס מחלק מספר אחר בעצמו, הוא הופך מספר זה לאינסוף. הדבר המפליא ביותר קורה כאשר אפס מתחלק בעצמו: כתוצאה של פעולה זו מתקבלים כל המספרים שבעולם. אם נפש היא מקור של כוח חיים של אדם, המספר אפס מהווה עמוד השדרה של עולם המספרים. אדם בלי נפש מת, עולם המספרים בלי מספר אפס קורס.

אם כי הרעיון של הקשר בין נפש אדם והמספר אפס יפה ומבוסס היטב, לא ניתן ליישם אותו ליצירת נפש אדם. הספירה ביצירה 'יש מאין' צריכה להתבצע בעליה ממספר 1 עד מספר היעד על גבי מספרים טבעיים. ברור שספירה כזאת בלתי אפשרית אם מספר היעד הוא אפס.

לא ידעתי איך להתגבר על מכשול זה עד שלא נודע לי על תגלית אחת במתמטיקה בעשור השני של המאה ה-21. שני חוקרים ישראלים גילו את קיומם של רצף הצאצאים של המספר 0 ושםם 'אפסים רכים'. כל האפסים הרכים ממוספרים במספרים ממשיים. הבנתי מייד שאוכל לבצע ספירה על גבי אפסים רכים הממוספרים במספרים טבעיים, החל מאפס רך מספר 1 ועד אפס רך מספר 430 - הגימטריה של המילה 'נפש'. כך, בהסתמך על התגלית של אפסים רכים, מצאתי ביניהם את מספר היעד ליצירת נפש אדם והוא 'אפס רך 430'. הספירה לקראתו תהיה ארוכה מאוד, בהתאם למורכבות היצירה. אבל, כפי שאמרתי קודם, אינני עצלן ואעמוד במשימה.

בחלומי, אני רואה את החייה בדמות אדם העומדת לפניי. אני חושב עמוק-עמוק על משהו מסתורי רוחני שצריך להיות בו ועוד איננו – על נפשו ומתחל לספור אפסים רכים: אפס רך 1, אפס רך 2, אפס רך 3, ... , כאשר אור הבריאה הרך עוטף אותנו... במילים 'אפס רך 430' רוח קלה עולה באוויר, נוגעת לפניו של אדם, הוא שואף אותה, ונפשו נכנסת לתוכו. עיניו מוארות באינטליגנציה אנושית והוא אומר לי 'שלום' בשפת הבריאה. כעת לפניי עומד אדם לכל דבר.

"נפש + אפס = נ"ס" – חושב אני, במודעות שלפניי עומד אדם שני שלא נולד בדרך רגילה אלא נוצר על ידי – וזה מדמה אותי סופית לאלוהים כבורא העולם. לא אחזיר אדם שלי לאי-קיום. אחזיק אותו לידי. כפי שהכפתור מזכיר לי על הצעד הראשון לאלוהות, כך אדם זה יזכיר לי על הצעד האחרון אליה. אני זוכר אושר שחשתי לאחר הצעד הראשון. מה אחוש אחרי האחרון? אני מניח שזאת תהיה תערובת של שמחה, שביעות רצון, גאווה שתזרום סביבי ללא גבולות: הצלחתי, יכולתי, עשיתי! המטרה-על שלי הושגה!

אבל כל זה בינתיים בחלום. מה יהיה אם החלום לא יתממש, אם לא אצליח ליצור את נפש אדם? אז אשלך קודם את חיית אדם ואחר כך את עצמי לאי-קיום. המוח שלי יחשוב על סוף קיומי, והמספר המתאים למחשבה זו ידוע לי מזמן. אדליק את אור הבריאה ולפי שיטתי. אתחיל לספור ממספר זה עם סימן מינוס עד למינוס אחת. כאשר תישמענה המילים 'מינוס אחת', אעלם. הסוף כזה גם הוא בדמיון. ומה יהיה במציאות -- פאר או העדר? הזמן יראה...

אחרית הדבר

הסיפור של יהיאל המוצג לעיל אף אם נראה פנטסטי למדל מעורר שאלות ריאליות חשובות לגבי מהותן של אלוהיות ואנושיות והיחס שביניהן. האם יכול בן אדם להידמות לאלוהים? הרם כדאי לו? מה יהיה קצו של יהיאל – פאר או העדר? הקורא עם הנטיה להגות מוזמן להרהר בשאלות אלה ולהגות את דעתו בהתאם להבנתו ואמונתו